

2.2.1 Student Inventarisatie Belemmeringen op School (SIBS)

De Student Inventarisatie Belemmeringen op School (SIBS) kan gebruikt worden om inzicht te krijgen in welke belemmeringen een student met een psychische aandoening ervaart op school. Vooral wanneer het moeilijk is voor een student om aan te geven wat hem of haar hindert op school, kan het laten invullen van de SIBS door de student een goed startpunt zijn voor verdere ondersteuning en begeleiding.

Hieronder staat een lijst met belemmeringen die je mogelijk kunt ervaren bij het volgen van lessen op school. Deze belemmeringen kunnen je schoolprestaties beïnvloeden. Met behulp van deze checklist krijg je inzicht in wat jou belemmert op school. Verder worden mogelijke strategieën die je zelf kunt uitproberen en mogelijke verzoeken die je kunt doen om de belemmeringen te verminderen, genoemd. De lijst maakt tegelijk ook duidelijk op welke aspecten je geen belemmeringen ervaart. Dit is ook goed om te weten.

Zet een kruisje bij de belemmeringen die jij ervaart:	Mogelijke strategieën die je zelf kunt uitproberen:	Mogelijke verzoeken die je kunt doen:
☐ Moeilijk stil kunnen zitten, rusteloosheid	Ga naar het lokaal voordat de les begint, om te kijken wat de beste plek is voor je om te gaan zitten	Vraag aan het begin van de les of je tijdens de les pauzes mag nemen; maak hierover afspraken
☐ Onvermogen om (interne of externe) prikkels uit te schakelen	Ga vroeg naar het lokaal toe, zodat je kunt zitten waar je graag wilt zitten (comfortabele plek).	Vraag of de les opgenomen mag worden en/of vraag iemand om aantekeningen voor je te maken
☐ Concentratieproblemen; korte aandacht spanne en moeite met het maken van huiswerk en toetsen	Vraag of je aantekeningen van een klasgenoot mag kopiëren Maak je huiswerk niet in 1x, maar verdeel het over meerdere, kortere, momenten. Noteer dingen; maak een 'to-do' lijst en een planning; gebruik een agenda	Vraag of de les opgenomen mag worden en/of vraag iemand om aantekeningen voor je te maken Vraag van te voren of je pauzes mag nemen om naar buiten te gaan voor frisse lucht en om even rond te lopen; maak hierover afspraken Vraag of je de toets mag maken in een afzonderlijke ruimte zodat je niet wordt afgeleid Vraag of je de toets mag maken in een 'prikkel-arme' ruimte
☐ Black-out	Doe ontspannings- en ademhalingsoefeningen	Vraag of je thuis de toets mag maken Vraag of je in plaats van een toets, een opdracht mag maken
☐ Gespannen spieren	Doe (onopvallende) kleine voet- en handoefeningen tijdens de les	

Zet een kruisje bij de belemmeringen die jij ervaart:	Mogelijke strategieën die je zelf kunt uitproberen:	Mogelijke verzoeken die je kunt doen:
☐ Vermoeidheid ☐ Verminderd uithoudingsvermogen	Plan lessen op een moment van de dag dat jou het beste uitkomt en/of plan de lessen op verschillende dagen met een rustdag tussendoor. Zorg ervoor dat je rust neemt tussen verschillende lessen door Ga sporten voordat je naar de les gaat	Besluit om minder vakken per periode te gaan volgen, zodat je studielast kleiner wordt. Hierdoor zul je wel langer doen over je opleiding. Bij DUO kun je verlenging aanvragen van je studiefinanciering. Zie www.duo.nl
☐ Droge mond door medicatie ☐ Moeite met het herinneren van verbaal gegeven opdrachten en problemen met het geheugen	Neem drinken mee naar de les Schrijf dingen op zodat je precies weet wat er van je verwacht wordt of wat er gezegd is Vraag voor de zekerheid aan klasgenoten of je de opdracht goed hebt begrepen. Noteer dingen, houdt een agenda bij en maak een planning	Vraag of de docent de opdracht voor je kan opschrijven
☐ Snel overweldigd	Stel kleine, haalbare doelen Verdeel opdrachten in kleinere, goed hanteerbare, onderdelen	
☐ Afwezigheid vanwege klinische opname	Neem contact op met je klasgenoten om op de hoogte te blijven	Neem contact op met de docenten en houdt hen op de hoogte van je situatie Vraag of je de huiswerkopdrachten vanuit de kliniek kunt maken
☐ Gedachten die alle kanten opschieten, over-prikkeld zijn.	Plan lessen met pauzes tussendoor of verspreid lessen over verschillende dagen Doe ontspannings- en meditatieoefeningen	Vraag of je tijdens de les pauzes mag nemen; maak hierover afspraken
☐ Verergerende symptomen	Houdt een logboek bij van je symptomen, zodat je op tijd kunt ingrijpen	
☐ Gevangen in perfectionisme ☐ Besteed extreem veel tijd aan het organiseren van taken, maar is niet in staat om de taken met succes te voltooien	Zeg positieve dingen tegen jezelf als tegenwicht voor negatieve gedachten	Vraag of je met een mentor kunt werken aan je timemanagement-en planningsvaardigheden
☐ Moeite met onverwachte veranderingen, opdrachten, toetsen en dergelijke.		Vraag of je vooraf geïnformeerd kunt worden over toetsen etc.

Zet een kruisje bij de belemmeringen die jij ervaart:	Mogelijke strategieën die je zelf kunt uitproberen:	Mogelijke verzoeken die je kunt doen:
☐ Paniekaanvallen hebben	Ga voordat de les begint naar het lokaal om te kijken waar je wilt zitten Ga in de buurt van de deur zitten, zodat je het lokaal makkelijk en snel kunt verlaten. Was je handen of gezicht met koud water Ga op tijd naar de les zodat je kunt gaan zitten waar je wilt of waar je 'moet' zitten Laat de docent weten waarom je er niet bent- vergeet dat niet te doen	Vraag of je tijdens de les pauzes mag nemen; maak hierover afspraken
☐ Moeite met concentreren in de klas vanwege angst	Diepe ademhalingsoefeningen Raak objecten aan en let op de temperatuur, textuur etc, zodat je echt gefocust bent op het object (Grounding techniques)	Vraag of de les opgenomen mag worden Vraag iemand aantekeningen voor je te maken
☐ Het missen van een tentamen door paniekaanval of klinische opname	Informeer de docent per email of telefoon	Vraag of je een herkansing kunt krijgen
☐ Flashbacks, herbelevingen van de traumatische gebeurtenis, algemeen gevoel dat je buiten de realiteit staat	Concentreer je op het maken van aantekeningen, raak een object aan en let op de temperatuur, textuur etc, zodat je echt gefocust bent op het object Ga naar het toilet en was je handen en gezicht met koud water	Vraag of je tijdens de les pauzes mag nemen; maak hierover afspraken Vraag of de les opgenomen mag worden Vraag of iemand aantekeningen voor je wil maken
☐ Hyperactivatie (op scherp staan) en / of verhoogde schrikreactie	Praat tegen jezelf (self-talk), "Ik ben in een klaslokaal. Ik ben veilig". Ga op tijd naar het lokaal zodat je de een plek uit kunt kiezen die goed voelt	
☐ Afwezigheid bij de lessen vanwege klinische opname	Informeer de docent (en) over de reden van je afwezigheid; laat het niet maar gewoon gaan Vraag of je de huiswerkopdrachten vanuit de kliniek kunt maken	
☐ Afgeleid door interne / externe prikkels	Ga op tijd naar de les zodat je kunt gaan zitten waar je wilt/ waar je het minst afgeleid wordt	Vraag of de les opgenomen mag worden Vraag of iemand aantekeningen voor je wil maken

Zet een kruisje bij de belemmeringen die jij ervaart:	Mogelijke strategieën die je zelf kunt uitproberen:	Mogelijke verzoeken die je kunt doen:
☐ Onder druk gezet worden door stemmen of andere prikkels	Leer ontspannings- en kalmerende oefeningen te doen Plan lessen op die momenten van de dag waarop je je het beste voelt	Vraag of je tijdens de les pauzes mag nemen om naar buiten te gaan voor frisse lucht en hernieuwde aandacht; maak hierover afspraken Besluit om minder vakken per periode te gaan volgen, zodat je studielast kleiner wordt. Hierdoor zul je wel langer doen over je opleiding. Bij DUO kun je verlenging aanvragen van je studiefinanciering, zie www.duo.nl
☐ Gevoelens van zelfbewustzijn en paranoia	Leer positieve 'self-talk' te gebruiken: positieve dingen tegen jezelf te zeggen Leer ontspannings- en kalmerende oefeningen te doen	
☐ Gevoelens van gejaagdheid, rusteloosheid of niet in staat om stil te zitten	Was je gezicht of handen met koud water	Vraag of je tijdens de les of de toets pauzes mag nemen; maak hierover afspraken
☐ Moeite met het verwerken van (gesproken) informatie	Schrijf dingen op zodat je precies weet wat er van je verwacht wordt of wat er gezegd is	Vraag de docent de opdracht voor je kan uitschrijven Vraag docenten naar een hand out van de stof die tijdens de lessen wordt behandeld Vraag of de les opgenomen mag worden
☐ Grote behoefte aan structuur en duidelijkheid	Structureer je aantekeningen of de hand outs in een map zodat je ze makkelijk terug kunt vinden	Maak met projectgroepen vaste afspraken over bijvoorbeeld taken, contacturen en pauzes Vraag docenten naar een hand out van de stof die tijdens de lessen wordt behandeld
☐ Moeite met sociale interacties	Informeel studenten en docenten over waar jij tegenaan loopt in sociale interacties	
☐ Niet in staat zichzelf goed in toom te houden (in gesprekken, bij opdrachten etc.)	Vraag een bevriende klasgenoot een teken te geven (dat alleen jullie kennen) als je te ver gaat in de klas of in een projectgroep	
☐ Impulsief reageren	Schrijf eerst je vraag of commentaar op voordat je reageert	

Overgenomen, met toestemming, uit Legere, Furlong-Norman, Gayler, and St. Pierre (2009). *Higher Education Support Toolkit: Assisting Students with Psychiatric Disabilities*. Boston: Trustees of Boston University, Center for Psychiatric Rehabilitation.